

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

Warszawa, dnia 20.09.2013 r.

RPO-695870 / 12

DWOIP-I-072-21/13

Pani
Irena Lipowicz
Rzecznik Praw
Obywatelskich

Stanowisko Pani Rzeczniki.

W nawiązaniu do pisma z dnia 19 sierpnia 2013r.-numer pisma RPO-695870-VII-720/12/MMA- dotyczącego rozważenia możliwości nowelizacji ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o zatrudnieniu osób pozbawionych wolności (Dz. U. Nr 123, poz. 777, z późn. zm.) w celu umożliwienia otrzymania ryczałtu także innym podmiotom niż przedsiębiorcy, uprzejmie przedstawiam następujące stanowisko.

W art. 8 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o zatrudnieniu osób pozbawionych wolności (Dz. U. Nr 123, poz. 777, z późn. zm.) zawarto formy rekompensaty (pomocy)z tytułu zatrudnienia osób pozbawionych wolności, będących realizacją wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 lutego 2010 r. (sygn. akt P 20/09), stwierdzającego niezgodność przepisu art. 123 § 2 zdanie pierwsze Kodeksu karnego wykonawczego z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej, który skutkował koniecznością zapewnienia skazanemu zatrudnionemu

w pełnym wymiarze czasu pracy osiągnięcia, co najmniej minimalnego wynagrodzenia.

Rekompensata (pomoc) z tytułu zatrudnienia osób pozbawionych wolności realizowana jest w formie ryczałtu, pożyczki bądź dotacji, które wypłacane są ze środków Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywężziennych Zakładów Pracy, utworzonego na podstawie art. 6a ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o zatrudnianiu osób pozbawionych wolności. Przepisy, w zakresie tego Funduszu oraz możliwość rekompensat (pomocy) w formach wskazanych wyżej zostały uchwalone ustawą z dnia 03 lutego 2011 r. o zmianie ustawy-Kodeks Karny Wykonawczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2011.39.202)

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 stycznia 2012 r. w sprawie Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywężziennych Zakładów Pracy (Dz. U. Nr 103, z późn. zm.) stanowiło wypełnienie delegacji nałożonej przez ustawę o zatrudnianiu osób pozbawionych wolności w art. 8 § 4. W rozporządzeniu tym określono szczegółowe zasady oraz tryb finansowania działań w zakresie resocjalizacji osób pozbawionych wolności, szczególne zasady, tryb i terminy wypłaty ryczałtów z tytułu zwiększonych kosztów zatrudnienia osób pozbawionych wolności oraz udzielania pożyczek i dotacji podmiotom zatrudniającym osoby pozbawione wolności, jak również sposób i tryb dokumentowania wydatków na zatrudnienie osób pozbawionych wolności, wysokości i przeznaczenie pomocy wraz z wzorami dokumentów w tych sprawach.

Przepisy ustawy o zatrudnieniu osób pozbawionych wolności w brzmieniu aktualnie obowiązującym rozszerzyły krąg beneficjentów udzielanych rekompensat (pomocy) w porównaniu z wcześniejszymi regulacjami tej ustawy, w myśl których pomoc z ówczesnego Funduszu Rozwoju Przywężziennych Zakładów Pracy, przeznaczana była na wsparcie jedynie przywężziennych zakładów pracy zatrudniających osoby pozbawione wolności.

Podstawowym celem działania Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieziennych Zakładów Pracy jest podejmowanie działań w celu resocjalizacji skazanych poprzez m. innymi zapewnienie im odpłatnego zatrudnienia, a nie dotowanie podmiotów zatrudniających osoby pozbawione wolności. Tym samym Fundusz w swoim działaniu ma kierować się przede wszystkim dobrem osób pozbawionych wolności. Rekompensata finansowa dla podmiotów zatrudniających skazanych jest, więc jedynie pewną zachętą do zatrudniania tej konkretnej kategorii osób, które znajdują się w niewątpliwie niełatwej sytuacji na rynku pracy.

Zgodnie z art. 8 ust. 2 wspomnianej ustawy, do otrzymania ryczału ze środków Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieziennych Zakładów Pracy uprawnieni są przedsiębiorcy zatrudniający osoby pozbawione wolności. Ograniczenie dla podmiotów niebędących przedsiębiorcą, zastosowane jest wyłącznie do jednej z trzech form pomocy oferowanych w ramach Funduszu, gdyż inne formy takiej pomocy tj. pożyczka oraz dotacje mogą być przyznane tym podmiotom.

Dopatrywanie się dyskryminacji w kontekście pozbawienia innych podmiotów niż przedsiębiorcy formy pomocy (rekompensaty), w tym przypadku ryczału, w sytuacji, gdy każdy inny podmiot zatrudniający osoby pozbawione wolności może ubiegać się o inne formy pomocy określone w ustawie nie jest trafne. Żaden z podmiotów zatrudniających osoby pozbawione wolności nie jest, co do zasady wykluczony z otrzymania pomocy z Funduszu.

W przypadku fundacji, zgodnie z art. 5 ust. 5 ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (Dz. U. z 1991 r. Nr 46, poz. 203, z późn. zm.) podmiot ten może prowadzić działalność gospodarczą w rozmiarach służących realizacji jego celów. Zatem tylko od woli fundacji zależy, czy podejmując działalność gospodarczą uzyska status przedsiębiorcy oraz tym samym możliwość ubiegania się o rekompensatę w postaci ryczału z Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych i Rozwoju Przywieziennych Zakładów Pracy.

Fundacje, jak i większość pozostałych podmiotów zatrudniających osoby pozbawione wolności nie będących przedsiębiorcami, mogą i korzystają z nieodpłatnej pracy skazanych, co stanowić może, jak w przypadku ryczałtu dla przedsiębiorców, rekompensatę za zwiększone koszty zatrudnienia osób pozbawionych wolności.

Przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą, w większym stopniu obciążeni są daninami publicznymi, aniżeli podmioty nie prowadzące takiej działalności – takie jak fundacje.

Rozszerzenie kręgu podmiotów mogących ubiegać się o ryczałt, o wszystkie podmioty zatrudniające osoby pozbawione wolności, spowodowałoby konieczność zabezpieczenia przeważającej ilości środków Funduszu na ewentualne ich wypłaty.

Pozostałe do dyspozycji środki, praktycznie uniemożliwiłyby udzielanie pożyczek bądź dotacji.

Nadrzędnym celem działalności Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych i Rozwoju Przywzięziennych Zakładów Pracy jest prowadzenie działań w celu resocjalizacji skazanych poprzez zwiększenia zatrudnienia odpłatnego wśród osób pozbawionych wolności. Fundusz w tym celu stara się wydatkować posiadane aktywa w sposób najbardziej efektywny.

Przepisy ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o zatrudnianiu osób pozbawionych wolności i rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 stycznia 2012 r. w sprawie Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywzięziennych Zakładów Pracy są właśnie przejawem dążenia do nie dyskryminowania pracodawców zatrudniających osoby pozbawione wolności. Rekompensaty finansowe w formie ryczałtu, pożyczki bądź dotacji, ze środków Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywzięziennych Zakładów Pracy, wypłacane są dopiero od ponad roku. Wydaje się, że przepisy te są wewnętrznie spójne, a ich praktyczne stosowanie nie rodzi wątpliwości natury interpretacyjnej.

Brak jest, więc aktualnie przesłanek do podjęcia inicjatywy ustawodawczej mającej na celu rozszerzenie kręgu podmiotów mogących ubiegać się o pomoc w postaci ryczałtu z Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieźniennych Zakładów Pracy.

Z wyrazami nadziei.

Z upoważnienia

MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

S. Chmielewski

Stanisław Chmielewski
PODSEKRETARZ STANU